

**Zákon č. 263/2016 Sb.,
atomový zákon
a vyhláška č. 422/2016 Sb.,
vyhláška o radiační ochraně a zabezpečení
radionuklidového zdroje**

Ing. J. Nožičková
Mgr. B. Havránková
Seminář 8.2.2017

Cíl prezentace

- Přejechod stávajících povolení na novou legislativu
- Žádost o povolení
- Dokumentace
- Povinnosti DP
- Bezpečný provoz pracoviště
- RO pracovníků

Přechod na novou legislativu I.

§ 229 (1) NAZ

- osoby, které vykonávají činnosti **podle SAZ (zákon č. 18/1997Sb., ve znění pozdějších předpisů – dále jen SAZ)** se považují za držitele povolení podle **NAZ (zákon č. 263/2016 Sb. – dále jen NAZ)**
- jsou **povinny přizpůsobit své právní poměry tomuto zákonu do 1 roku** ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona (činnosti v rámci expozičních situací)

§ 229 (3) NAZ

- byla-li povolení vydána na dobu určitou, platí po dobu, na kterou byla vydána, nejdéle však **na dobu 10 let**,
- byla-li povolení na dobu neurčitou, pozbývají platnosti **uplynutím 10 let** ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona

§ 229 (4) NAZ

- rozhodnutí **o schválení dokumentace** platí po dobu platnosti povolení, k němuž se dokumentace vztahuje
- rozhodnutí o schválení **změn dokumentace** pozbývají platnosti společně s rozhodnutím o schválení dokumentace, která byla změněna.

Přechod na novou legislativu II.

§ 231 (4) NAZ

- **System jakosti zavedený podle SAZ se považuje za systém řízení podle NAZ.** Osoba, která zavedla systém jakosti a která je podle tohoto zákona povinná zavést systém řízení, je povinná jej uvést **do souladu** s požadavky na systém řízení stanovenými NAZ **do 3 let** ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

§ 231 (5) NAZ

- **Program zabezpečování jakosti schválený podle SAZ** pro činnosti, pro které NAZ zákon požaduje **program systému řízení**, se **považuje** za program systému řízení podle tohoto zákona

§ 231 (6) NAZ

- Program zabezpečování jakosti schválený podle SAZ pro činnosti v rámci expozičních situací, pro které tento zákon požaduje **program zajištění radiační ochrany**, se považuje za program zajištění radiační ochrany podle NAZ.

§ 232 (1) NAZ

- **Sledovaná a kontrolovaná pásma**, která byla vymezena podle SAZ se považují za sledovaná a kontrolovaná pásma podle NAZ. Osoba vymezující sledované nebo kontrolované pásmo je musí uvést do souladu s požadavky tohoto zákona do **1 roku** ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Přechod na novou legislativu III.

§ 232 (6) NAZ

- Řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti NAZ se dokončí se posuzují podle SAZ (práva a povinnosti s ním související)

§ 233 (1) NAZ

- Kontrola zahájená přede dnem nabytí účinnosti NAZ se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

Žádost o povolení dle zákona č. 263/2016 Sb.

§ 9 (2) NAZ Povolení k vykonávání činností v rámci expozičních situací

- b) provoz pracoviště III. kategorie nebo pracoviště IV. kategorie,
- c) provedení rekonstrukce nebo jiných změn ovlivňujících radiační ochranu, monitorování radiační situace a zvládnutí radiační mimořádné události pracoviště III. kategorie,
- d) jednotlivé etapy vyřazování z provozu pracoviště III. kategorie a pracoviště IV. kategorie,
- f) bod. 7. používání zdroje ionizujícího záření

Platnost povolení na **dobu neurčitou** (kromě bodu d))

§ 11 (a) NAZ Ohlášení

- používání schváleného typu drobného ZIZ

§ 16 NAZ Žádost o povolení (změny)

- Odborná způsobilost (SŠ, praxe 3 roky)
- Dokumentace - většina dokumentace **neschvalovaná**
(schval. pouze některá pro pracoviště III. a IV.kat.)

Režim neschvalované dokumentace

- Povinnost ohlašovat změny 30 dní před začátkem plánovaného používání (resp. 72 hodin)
- Pokud nevyhovuje (nesoulad s NAZ, dobré praxe, skutečným stavem) – SÚJB vyzve k odstranění nedostatků a stanoví přiměřenou lhůtu k odstranění, DP nesmí podle ní postupovat

Dokumentace pro povoloanou činnost (příloha NAZ)

- Odůvodnění činnosti
- Specifikace ZIZ
- Popis vymezení SP
- Postupy optimalizace RO
- Přehled pracovníků, kteří budou vykonávat činnosti zvl. důl. z hlediska RO
- PM
- Vymezení KP
- Analýza a hodnocení RMU při nakládání se ZIZ
- VHP na pracovišti II. a III. kat.
- **Program zajištění RO**, nejde-li o používání na prac. III.kat. (Program systému řízení – prac. III. kategorie)

Obsah dokumentace - Program zajištění RO (§51 vyhlášky č. 422/2016 Sb.) I.

- Popis povolované činnosti
- Specifikace druhu ZIZ v rámci povolované činnosti
- Popis organizační struktury osoby vykonávající povolovanou činnost
- Práva, povinnosti a vzájemné vztahy fyzických osob, které řídí, provádějí nebo hodnotí povolovanou činnost
- Popis způsobu řízení dokumentace a záznamů v rámci povolované činnosti, včetně seznamu této dokumentace a záznamů
- Popis způsobu předávání informací SÚJB
- Popis způsobu řešení neshod, včetně uplatnění nápravných opatření a vyhodnocení jejich účinnosti
- Popis systému informování a vzdělávání radiačních pracovníků v RO a připravenosti k odezvě na radiační mimořádnou událost a ověřování jeho znalostí
- Popis rozsahu sledování, měření, hodnocení, ověřování a zaznamenávání veličin a skutečností důležitých z hlediska RO

Obsah dokumentace - Program zajištění RO (§52 vyhlášky č. 422/2016 Sb.) II.

Nakládání se ZIZ na pracovištích I. nebo II. ktg.:

- Popis způsobu zajištění poskytování pracovnělékařských služeb radiačních pracovníků
- Popis metrologického zajištění měření a měřidel
- Popis způsobu zajištění PZ a ZDS
- Rozsah a popis způsobu provádění ZPS
- Četnost ZPS

Na pracovištích, kde se provádí LO:

- Popis způsobu zaznamenávání radiologické události, provádění jejího prošetření a přijetí opatření k předcházení jejímu vzniku a omezení jejích následků
- Zásady používání osobních ochranných prostředků a pomůcek, jejich charakteristiky a popis systému jejich přidělování

Obsah dokumentace – Hodnocení způsobu zajištění RO (§54 vyhlášky č. 422/2016 Sb.)

- Popis posouzení optimalizace RO na základě výsledků osobního monitorování nebo monitorování pracoviště
- Přehled a rozbor odchylek od běžného provozu a překročení monitorovacích úrovní nebo dávkových optimalizačních mezí a přijetí opatření
- Přehled plnění povinností DP
 - a) Zajištění poskytování pracovnělékařských služeb radiačním pracovníkům
 - b) Vzdělávání radiačních pracovníků
 - c) Ověřování způsobilosti radiačních pracovníků k bezpečnému výkonu radiační činnosti
 - d) Posouzení vybavenosti ochrannými prostředky a pomůckami
 - e) Hodnocení stavu ZIZ na základě výsledků prováděných zkoušek
 - f) Posouzení zabezpečení ZIZ
 - g) Přehled a rozbor radiologických událostí a případů, kdy k radiologické události mohlo dojít, pokud by nebyly příčiny včas zjištěny a odstraněny
 - h) Přehled revizí místních DRÚ
 - i) Popis hodnocení uskutečněného havarijního cvičení
- Hodnocení způsobu zajištění RO musí být schváleno DP nebo jeho statutárním orgánem, je-li právnickou osobou

Povinnosti DP

§ 69 (1) a) vyhlášky č. 422/2016 Sb.

- DP k nakládání se ZIZ je povinen provádět jednou ročně **hodnocení způsobu zajištění radiační ochrany vykonávané činnosti** a hodnocení zaslat Úřadu do 30. dubna následujícího kalendářního roku
- Rozsah a způsob hodnocení v PP
- Musí být schváleno DP nebo statutárním orgánem

Bezpečný provoz pracoviště

§ 55 vyhlášky č. 422/2016 Sb.

- Generátor může být používán jen pouze po dobu nezbytně nutnou k dosažení požadovaného účelu
- Viditelně indikovat stav, kdy generuje záření
- Stacionární generátory, s výjimkou ZIZ používaného pro LO, u kterého je z důvodu správného provedení výkonu nutná přítomnost zdrav. Pracovníků v ozařovně, musí být obsluhován z obsluhovny nebo obslužného místa, jejíž konstrukce vylučuje překročení stanovených dávkových optimalizačních mezí. Pokud je v ozařovně umístěno více generátorů, nesmí být používány současně.
- Příklad nebo zařízení jehož součástí je generátor a ochranné stínění, může být používán pokud:
 - zajištěno, že přístroj nebo zařízení nelze uvést do provozu., pokud je ochranné stínění odstraněno
 - přístroj nebo zařízení automaticky vyřazeno z činnosti při otevření ochranného stínění

§ 73 vyhlášky č. 422/2016 Sb. - Kontrolované pásmo

- Kontrolované pásmo musí být na vchodu nebo ohraničení označeno
 - znakem radiačního nebezpečí,
 - upozorněním „Kontrolované pásmo se zdroji ionizujícího záření, vstup nepovolaným osobám zakázán“ a
 - údaji o charakteru zdroje ionizujícího záření a rizika s ním spojeného

§ 74 vyhlášky č. 422/2016 Sb. - Sledované pásmo

obdobně

Bezpečný provoz pracoviště

§ 73 vyhlášky č. 422/2016 Sb. Kontrolované pásmo

V PPP

- V kontrolovaném pásmu může **vykonávat práce** pouze radiační pracovník kategorie A. **Jiná fyzická osoba** může v kontrolovaném pásmu provádět
 - nezbytnou a nahodilou činnost
 - po dobu nezbytně nutnou a
 - **pod dohledem radiačního pracovníka kategorie A** určeného provozovatelem kontrolovaného pásma, nebo
 - jde-li o radiačního pracovníka **kategorie B**, činnost spočívající v poskytování pomoci fyzické osobě podstupující lékařské ozáření.
- **Úklid nebo údržbu** v kontrolovaném pásmu může samostatně provádět
 - **radiační pracovník kategorie B nebo jiná fyzická osoba** na pracovišti s generátorem záření, s uzavřeným radionuklidovým zdrojem nebo se zařízením s uzavřeným radionuklidovým zdrojem, pokud je zajištěno, že v době jejich přítomnosti nemůže být zařízení uvedeno do provozu

Radiační ochrana pracovníků

§ 60 (1) e) NAZ

externím pracovníkem je radiační pracovník, který není zaměstnán provozovatelem sledovaného nebo kontrolovaného pásma, ale vykonává v tomto pásmu pracovní činnost, včetně žáka nebo studenta

§ 79 (2) c) NAZ

- **Zajistit v plném rozsahu radiační ochranu** externího pracovníka je povinen
 - a) zaměstnavatel externího pracovníka, který je držitelem povolení,
 - b) externí pracovník sám, je-li držitelem povolení nebo
 - c) **provozovatel sledovaného nebo kontrolovaného pásma**, ve kterém externí pracovník vykonává práci, pokud zaměstnavatel externího pracovníka nebo externí pracovník sám není držitelem povolení
- § 79 (6),(7) NAZ - povinnosti

Děkuji za pozornost